βασίλης βιτωράκης & κάρολος ραάτ

Επιβλέποντες καθηγητές:
Νικόλαος Σκουτέλης Αλέξιος Τζομπανάκης.

“παλίμψηστου διάλογοι”

επαναδιαπραγματεύσεις στον δημόσιο χώρο των Αέρηδων

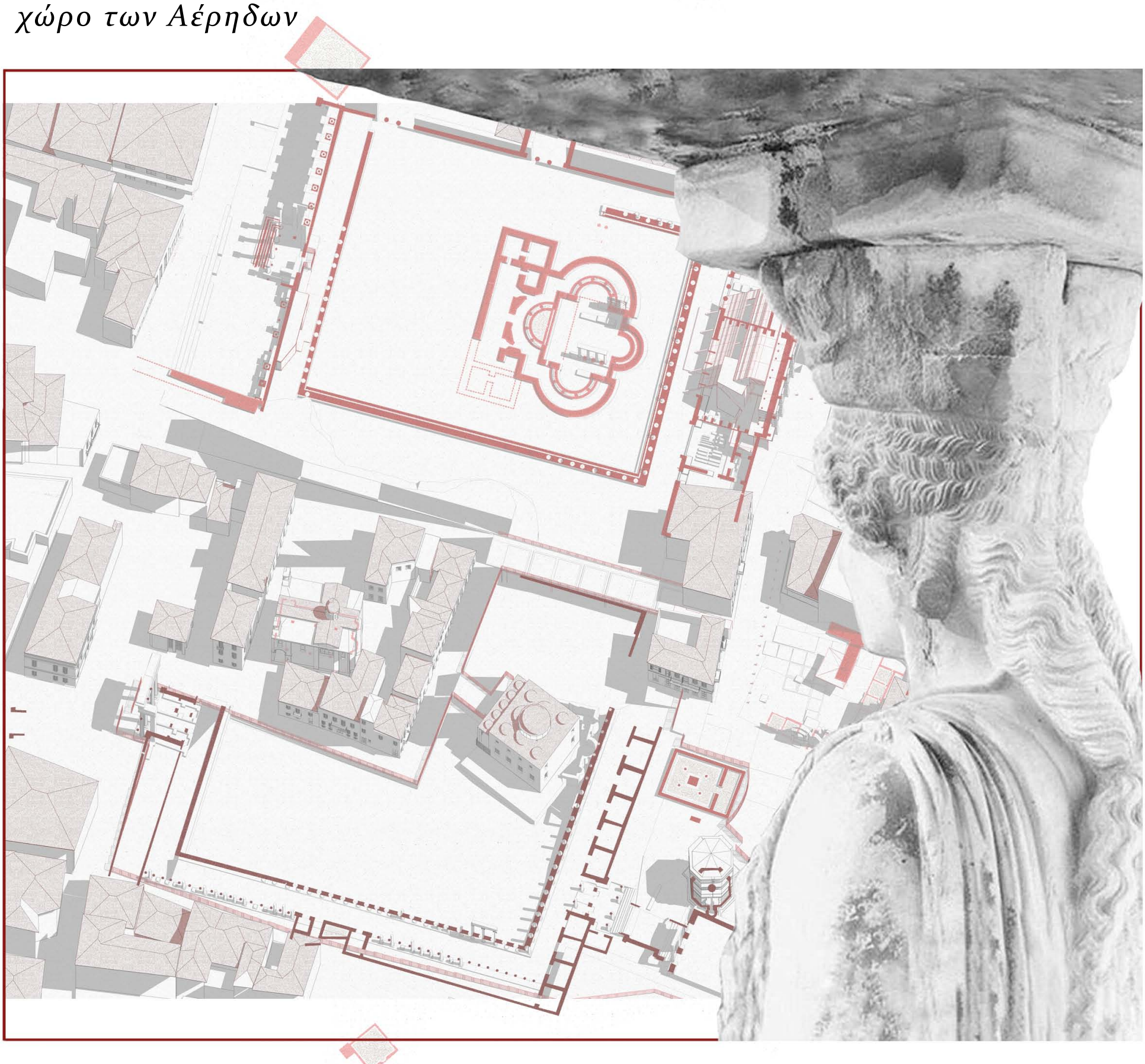

Παλίμψηστου διάλογοι

Επαναδιατυπώσεις στον δημόσιο χώρο των Αέρηδων

1α.

Δήμος Αθήνας - Συνοικίες

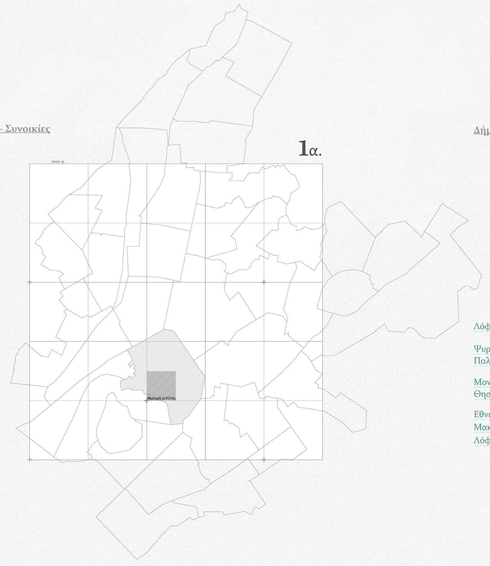

1β.

Δήμος Αθήνας - Γειτονιές

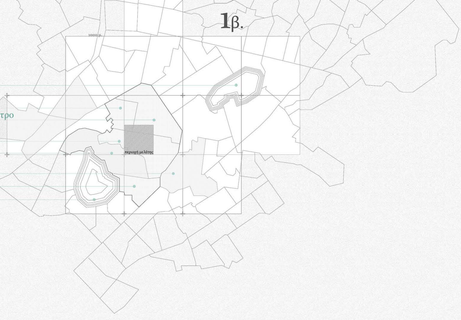

Λόφος Λυκαβητού

Ψυρρή - Κουμουνδούρου
Πολιτιστικό Εμπορικό κέντρο

Μοναστηράκι - Πλάκα
Θησείο

Εθνικός Κήπος
Μακρυγιάννη
Λόφος Φιλοπάππου

1γ'. Ρυμοτομικό σχέδιο - κλίμακα οικοδομικών τετραγώνων

Μουσείο
Εξάρχεια
Πλατεία Βάθης
Μεταξουργείο
Νεάπολη
Κολωνάκι
Πολιτιστικό Εμπορικό κέντρο
Ψυρρή Κουμουνδούρου
Κεραμεικός
Μοναστηράκι Πλάκα

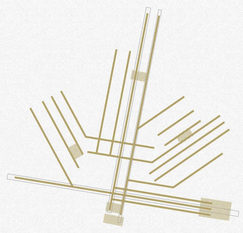

Άρθρωση δημοσίων χώρων με κύριους άξονες που ορίζουν τον προσανατολισμό των οικοδομικών τετραγώνων σε κάθε ενότητα. Σημειώνονται η πλατεία Ομονοίας και οι αρχαιολογικοί χώροι της Ρωμαϊκής περιόδου, οι οποίοι αρθρώνονται με τον ιστό μέσω των οδών Αιόλου και Αθηνάς

1δ.

1γ.

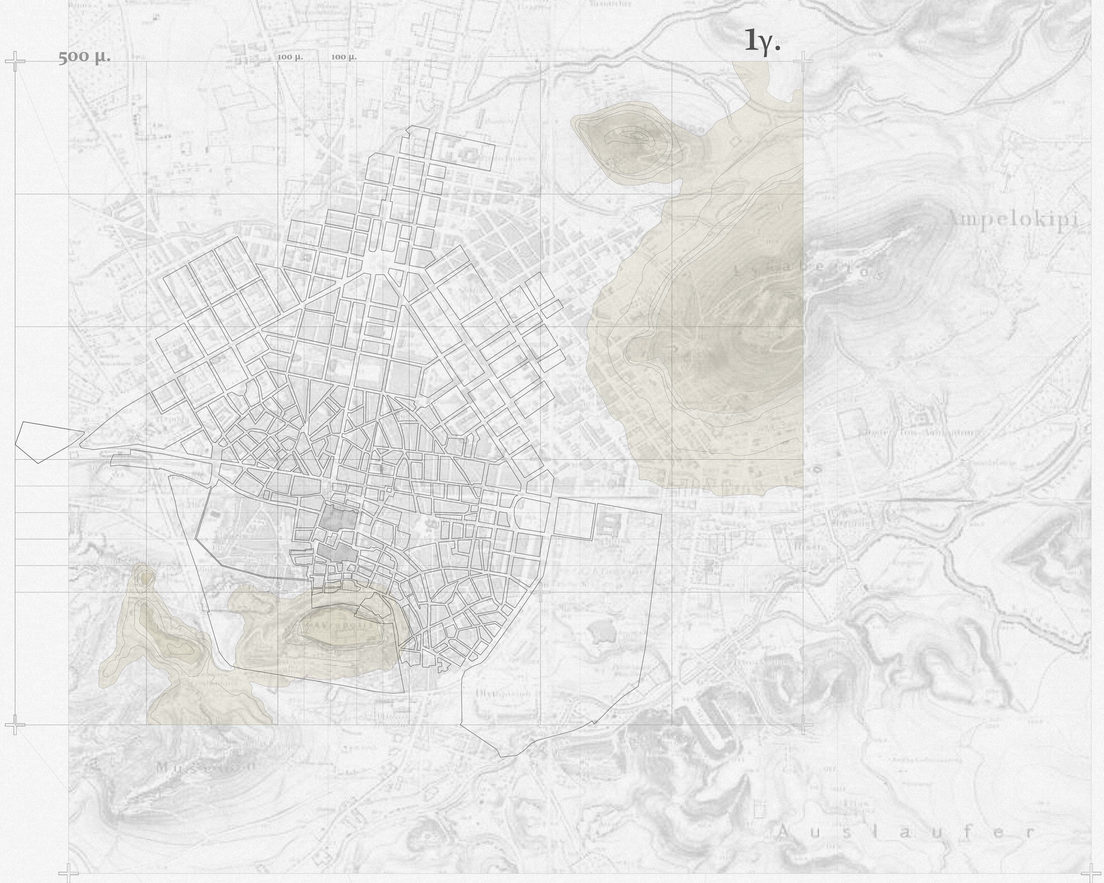

Η ανάπτυξη της πόλης των Αθηνών έως τα τέλη τη δεκαετίας του 1870, στο χάρτη του Kaupert, που εκδόθηκε το 1881. Παραμένουν ακατοίκητες οι εκτάσεις πέραν του Πολυτεχνείου (Πεδίον του Άρεως, Κυψέλη), πέραν των λόφων του Λυκαβητού και του Στρέφη, αλλά και πέραν των σημερινών οδών Πλουτάρχου και Ριζάρη, προς τους Αμπελόκηπους. Η Μονή Πετράκη ("Kloster ton Asomaton") παραμένει απομονωμένη στην εξοχή, ενώ η μελλοντική λεωφόρος Αλεξάνδρας είναι ακόμη μια απότομη ρεματιά
(Πηγή: Dietrich Reimer, Athen mit Umgebung, Βερολίνο 1881).

1δ.

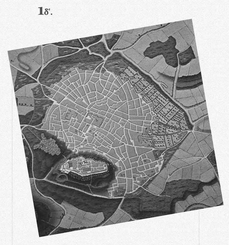

Χάρτης της Οθωμανικής Αθήνας σχεδιασμένος από τον Coubault, περί το 1800. Εκτός από την κατοικημένη περιοχή, εντός των τειχών περικλείονται επίσης μη οικοδομημένες εκτάσεις, χέρσες αλλά και καλλιεργημένες, προς τα βόρεια και τα βορειοανατολικά
(Πηγή: Ι. Μελετόπουλος, Αθήναι 1650-1870, Αθήνα 1979).

1ε'.

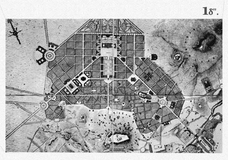

Η πολεοδομική πρόταση των Κλεάνθη-Scahubert για την πόλη των Αθηνών του 1833. Οι κύριοι άξονες σχηματίζουν ένα ισοσκελές τρίγωνο με τα Ανάκτορα στην κορυφή του και τα δύο σκέλη προσανατολισμένα προς τον Πειραιά και το Στάδιο, τα οποία φέρουν, ακόμη και σήμερα, τα αντίστοιχα ονόματα.
(Πηγή: Κ. Μπίρης, Οι Αθήναι από του 19ου εις τον 20όν αιώνα, Αθήνα 1966).

1ε''.

Το πολεοδομικό σχέδιο του Klenze του 1834, που αποτελούσε αναθεώρηση της πρότασης Κλεάνθη-Scahubert. Κύρια χαρακτηριστικά του ήταν η μείωση της έκτασης της νέας πόλης, η περιστολή των επεμβάσεων στον ιστό της παλαιάς και η μεταφορά των Ανακτόρων και συνεπώς όλου του διοικητικού κέντρου βάρους της πόλης από την πλατεία Ομονοίας στον Κεραμεικό
(Πηγή: Κ. Μπίρης, Οι Αθήναι από του 19ου εις τον 20όν αιώνα, Αθήνα 1966).

1ε'''.

Η τελική μορφή του πολεοδομικού σχεδίου των Αθηνών, μετά την επέμβαση του Gaertner και την οριστική τοποθέτηση των Ανακτόρων στον αυχένα μεταξύ Λυκαβητού και Ακροπόλεως, έξω από τη Μεσογαία πύλη του τείχους (Πηγή:Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αρχαιολογία της Πόλης των Αθηνών, Αθήνα 2009).

1α-1δ
Ανάλυση 1:10000

2α'. Ελκηστές περιοχής

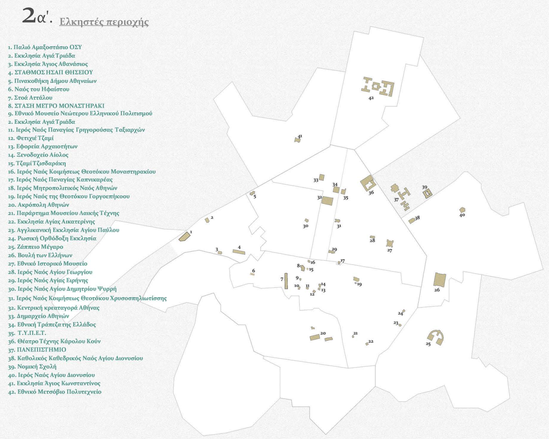

1. Παλαιό Αμαξοστάσιο ΟΣΥ
2. Εκκλησία Αγιά Τριάδα
3. Εκκλησία Άγιος Αθανάσιος
4. ΣΤΑΘΜΟΣ ΙΠΑΠ ΘΗΣΕΙΟΥ
5. Πινακοθήκη Δήμου Αθηναίων
6. Ναός του Ηφαίστου
7. Στοά Αττάλου
8. ΣΤΑΣΗ ΜΕΤΡΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ
9. Εθνικό Μουσείο Νεώτερου Ελληνικού Πολιτισμού
2. Εκκλησία Αγιά Τριάδα
11. Ιερός Ναός Παναγίας Γρηγορούσας Ταξιαρχών
12. Θησείο Τζαμί
13. Εφορεία Αρχαιοτήτων
14. Ξενοδοχείο Αίολος
15. Τζαμί Τζισδραΐεκ
16. Ιερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου Μοναστηρακίου
17. Ιερός Ναός Παναγίας Καπνικαρέας
18. Ιερός Μητροπολιτικός Ναός Αθηνών
19. Ιερός Ναός της Θεοτόκου Γοργοεπήκοου
20. Ακρόπολη Αθηνών
21. Περίστημα Μουσείου Λαϊκής Τέχνης
22. Εκκλησία Αγίας Αικατερίνης
23. Αγγλικανική Εκκλησία Αγίου Παύλου
24. Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία
25. Δέκατου Μέγαρο
26. Βουλή των Ελλήνων
27. Εθνικό Ιστορικό Μουσείο
28. Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου
29. Ιερός Ναός Αγίας Ειρήνης
30. Ιερός Ναός Αγίου Δημητρίου Ψυρρή
31. Ιερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου Χριστοσπηλιώτισσης
32. Κεντρική κρεαταγορά Αθήνας
33. Δημαρχείο Αθηνών
34. Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος
35. Τ.Υ.Π.Ε.Τ.
36. Θέατρο Τζένης Κάρολου Κούν
37. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
38. Καθολικός Καθεδρικός Ναός Αγίου Διονυσίου
39. Νομική Σχολή
40. Ιερός Ναός Αγίου Διονυσίου
41. Εκκλησία Αγίος Κωνσταντίνος
42. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

2α''. Δομημένο Αδόμητο

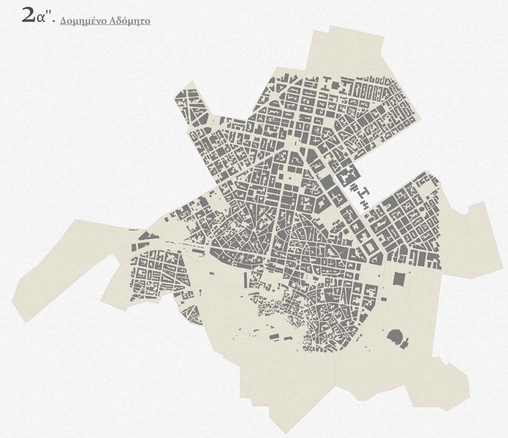

2α'''. Δίκτυο κυκλοφορίας

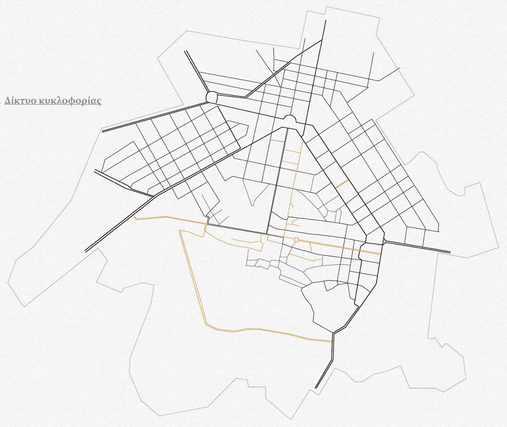

2α''''. Ζώνες χρήσεων γης

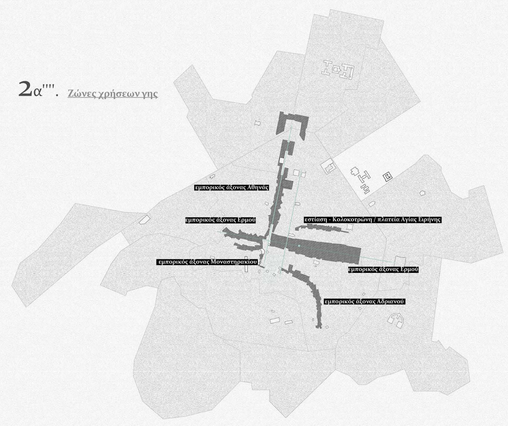

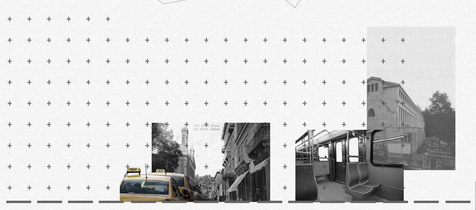

Σταθμός ΕΛΑΙΩΝΑ
3 βάθρα θεμελίωσης γέφυρας του Κηφισού ποταμού

Σταθμός ΑΙΓΑΛΕΩ
Τμήμα της αρχαίας Ιεράς Οδού που πλαισιώνεται από αναλήμματικούς της τοίχους καθώς και από παρόδιο νεκροταφείο

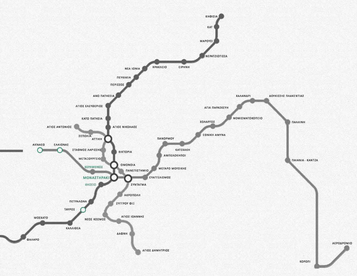

2α. 2β.

Στοά του Αττάλου	Λειτουργεί ως όριο του αρχαιολογικού χώρου της Αρχαίας Αγοράς των Αθηνών σε σχέση με την περιοχή του Θησείου και του Μοναστηρακίου. Ορίζει την απολήξη του οικισμού της Πλάκας στα δυτικά.
Ναός Αγίας Ειρήνης	Λειτουργεί ως σημείο αναφοράς της Αιόλου και του εμπορικού δρόμου της Κολοκοτρώνη σε συνδεσμό με το δημόσιο χώρο που φέρει
Ναός Μητροπόλεως	Λειτουργεί ως σημείο αναφοράς της Μητροπόλεως, με τον δημόσιο χώρο που την περιβάλλει να συνδέεται με την πλατεία Μοναστηρακίου
Ωρολόγιο Ανδρόνικου Κυρρήστου	Αποτελεί την κατάληξη της Αιόλου στα Νότια και λειτουργεί ως σημείο αναφοράς του οικισμού της Πλάκας που ξεκινά και αναπτύσσεται προς τα ανατολικά
Μουσείο Ακρόπολης	Λειτουργεί ως σημείο αναφοράς της Διονυσίου Αεροπαγείτου και συσχετίζεται άμεσα με την Ακρόπολη

2α-2β
Ανάλυση 1:10000

Χάρτης υφιστάμενης κάλυψης

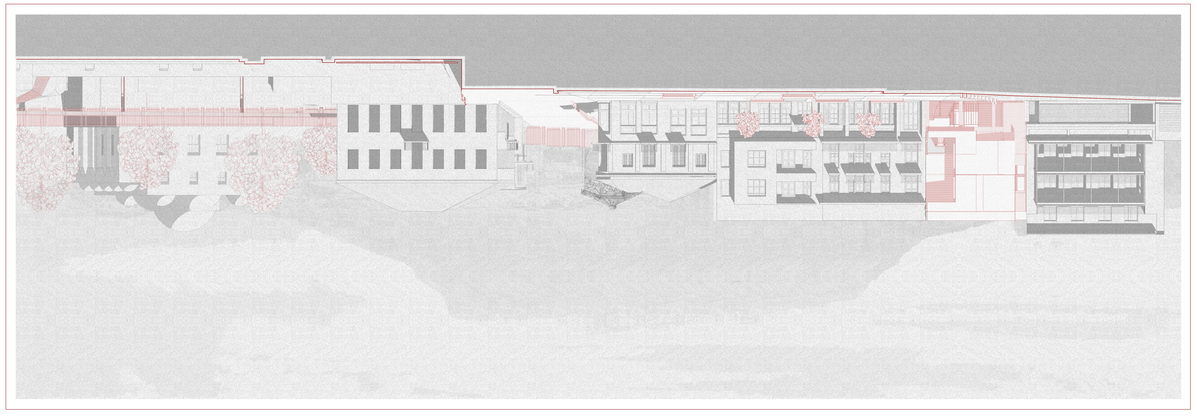

νότια όψη
επί της οδού Αδριανού

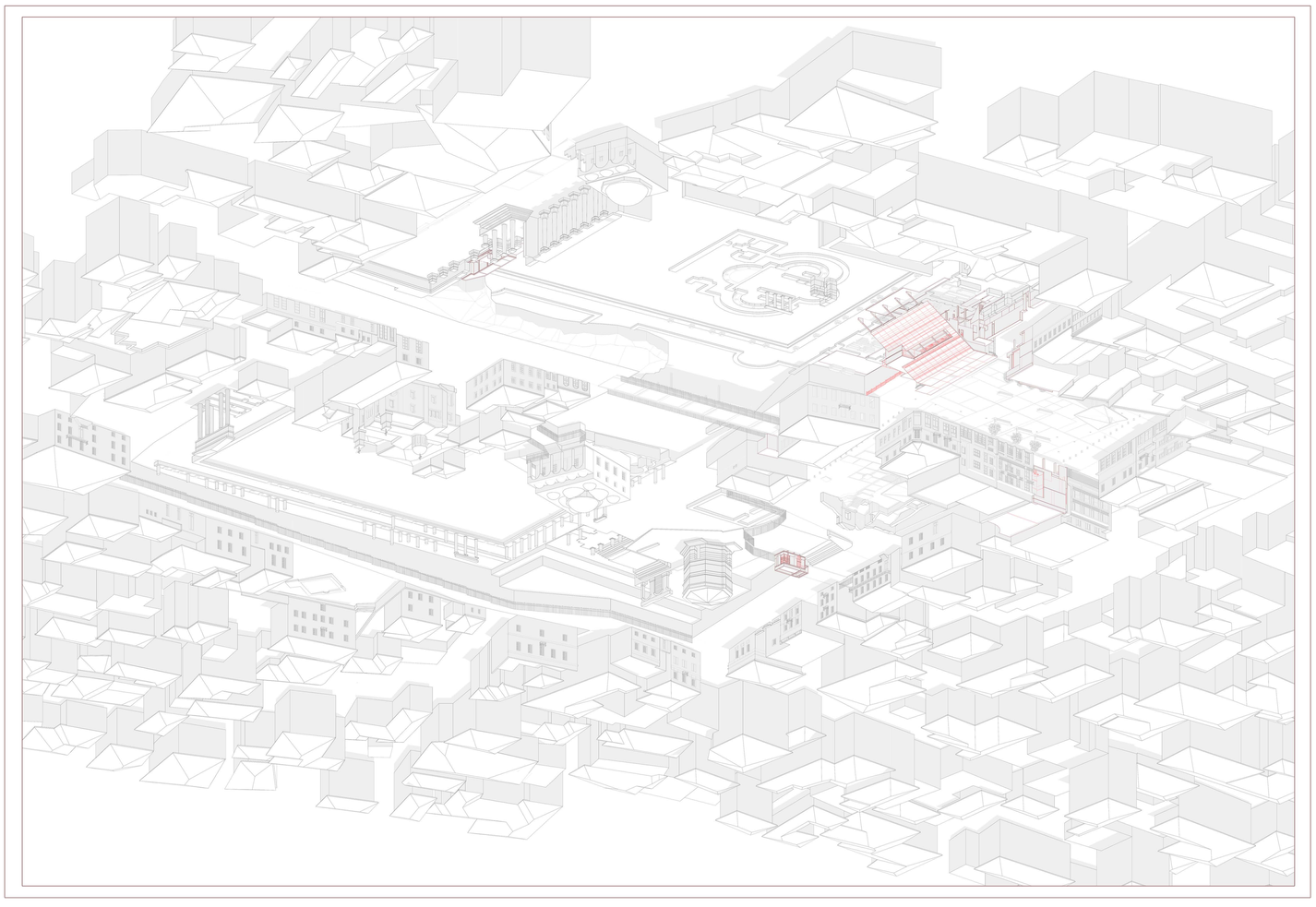

Βορειοδυτική αξονομετρική άποψη

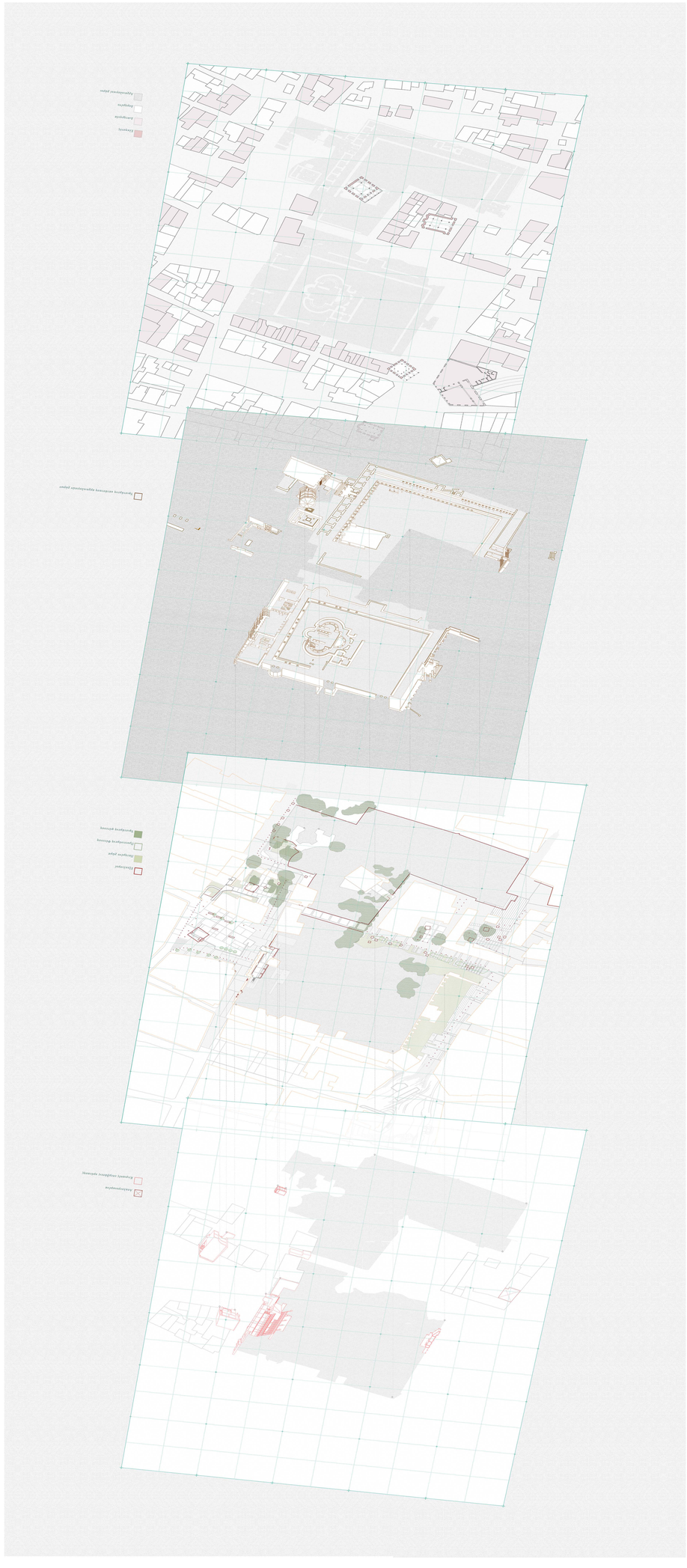

κάτοψη επιπέδου +64.00 κλίμακα 1:250

+67.50

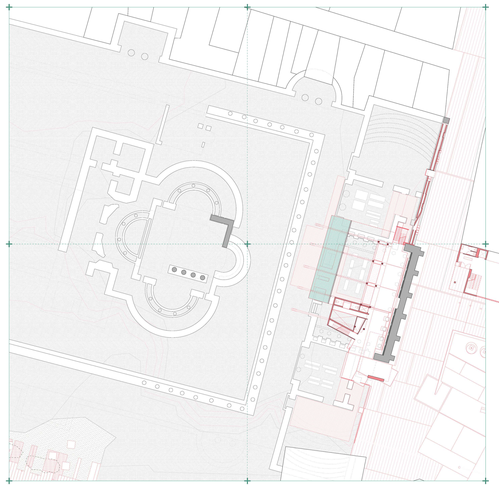

+71.00

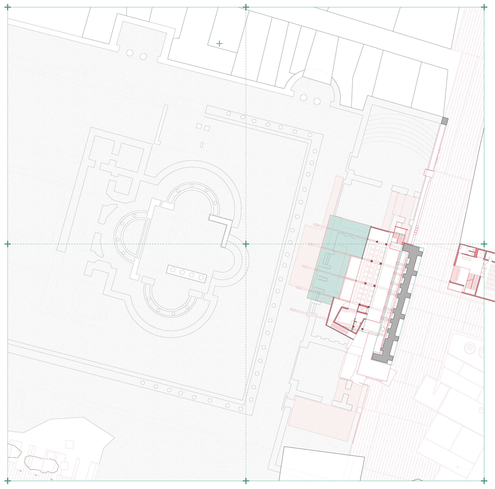

+76.00

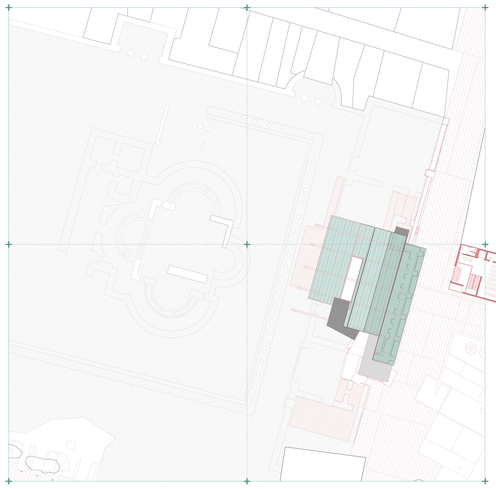

ανατολική όψη
επί των όδών Αρεως - Διόσκουρων

ανατολική όψη
εντός του αρχαιολογικού χώρου

δυτική όψη
επί της οδού Διόδου

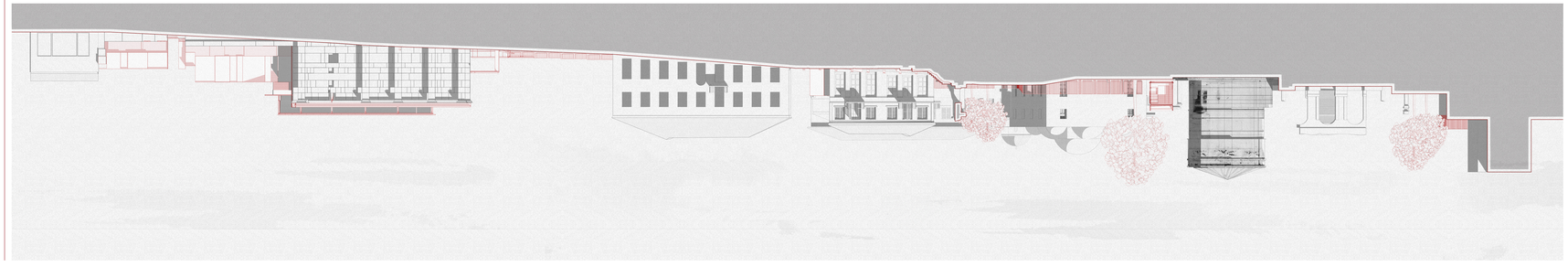

δομικές & χωρικές μετατροπές

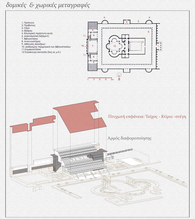

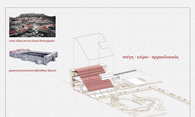

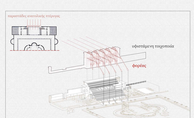

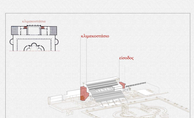

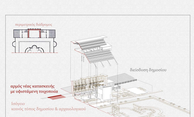

κτιριακή κατασκευή επί της οδού Αιόλου
εντός βιβλιοθήκης Αδριανού

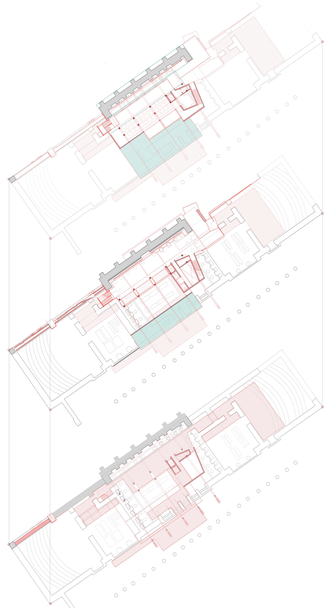

επίπεδο + 71,00

Ο χώρος μορφοποιήθηκε από την τοποθετησή του ανατολικού -αμφιπλεγκου- τοίχου και την κατεδάφιση ορισμένων μεταγενέστερων προσθηκών στους αμφιπλευρους χώρους της βιβλιοθήκης και της Ρωμαϊκής Αγοράς. Η χρήση είναι βεμβώνα και υποστηρικτική στον εκθεσιακό χώρο του υπογείου.

Επίπεδο + 67,50

Το επίπεδο του υπογείου σχεδιάζεται ως προέκταση της βορεινης πεζούλας εξωτερικά του αρχαιολογικού χώρου. Αμφιπλευρικές και βορεινος χώρος συντηρήσεων και μένουν αντικείμενα έκθεσης ενώ δίνεται πρόσβαση στο ανώτερο επίπεδο και -τμήμα- στο επίπεδο του αρχαιολογικού.

επίπεδο + 64,00

Διαπραγμάτευση δύο/ων χώρων κίνησης και στάσης εντός και εκτός της βιβλιοθήκης. Σχεδιάζεται χώρος στάσης εξωτερικά της ανατολικής πτέρυγας της βιβλιοθήκης και εντός της περιμετρικής στοάς ενώ δίνεται η δυνατότητα εισόδου στο εσωτερικό του στεγασμένου αρχαιολογικού χώρου.
Η διεύρυνση εντάσσει περιλαμβάνει την κίνηση κλιμάκι του αρχαίου τείχου, στα ίχνη του περιμετρικού διαζώματος, που κατευθύνει τη θέα στην τοποθέτηση προβλεπόμενου χώρου εργασίας για τους αρχαιολόγους.

κλίμακα 1:250

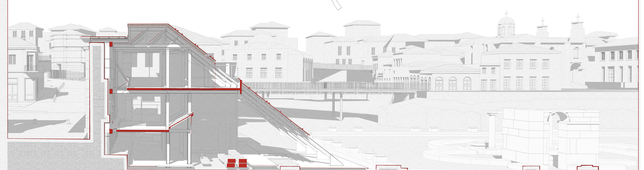

κλίμακα 1:50

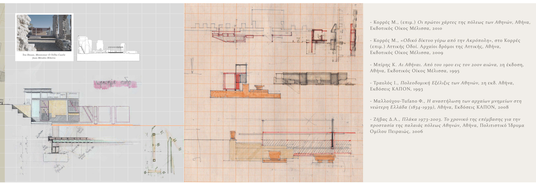

- Κουρμή Μ., (επιμ.) Οι πρώτοι χάροντες της πόλεως των Αθηνών, Αθήνα, Εκδόσεις Οίκος Μελισσα, 2009.
- Κουρμή Μ., «Ολικά δίκτυα γύρω από την Ακρόπολη», στο Κουρμή (επιμ.) Αττικός Οδός. Αρχαίοι δρόμοι της Αττικής, Αθήνα, Εκδόσεις Οίκος Μελισσα, 2009
- Μπάμης Κ. Αι Αθήνα. Από τον αστο της στο μιον αιώνα, σε έκδοση, Αθήνα, Εκδοτικός Οίκος Μελισσα, 1993
- Τραυλός Ι., Πολεοδομική Εξέλιξις των Αθηνών, σε εκδ. Αθήνα, Εκδόσεις ΚΑΠΟΝ, 1993
- Μαζλούμη-Τολίου Φ., Η αναστήλωση των αρχαίων ρημείων στη νεοτερη Ελλάδα (1834-1939), Αθήνα, Εκδόσεις ΚΑΠΟΝ, 2008
- Ζάββη Α.Α., Πλάκα 1973-2003. Το χρονικό της ανάζωσης για την προστασία της παλαιάς πόλεως Αθηνών, Αθήνα, Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, 2006

περίπτερο πληροφοριών

Τα δύστερα περίπτερα πληροφοριών και ενημερώσεων τοποθετούνται μεταξύ δυτικού περιπατώνου και δυτικού «δαιτερικού τοίχου» της βιβλιοθήκης του Αδριανού.

Σκοπός είναι αφενός η δημιουργία ενός συντόμευτης αρχαιολογικού χώρου (πλέξη βιβλιοθήκης Αδριανείων) δημοσίου περιβάλλοντος (κάθος και «ανοιχτός» χώρος) και "παρεμβάσης" του δυτικού «δαιτερικού τοίχου» συμβάλλοντας στην ολοκληρωμένη ενόνια του μνημείου.

κλίμακα 1:20

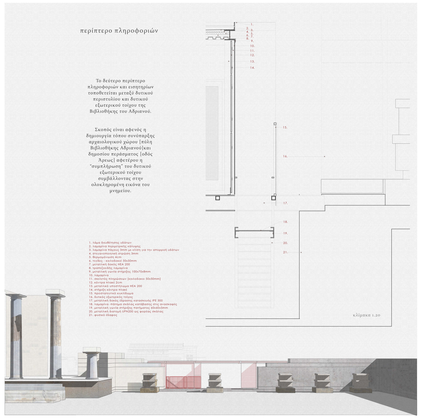

Λεπτομέρεια κτιρίου

κλίμακα 1:20

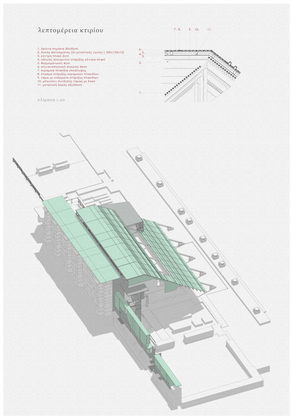

περίπτερο πληροφοριών

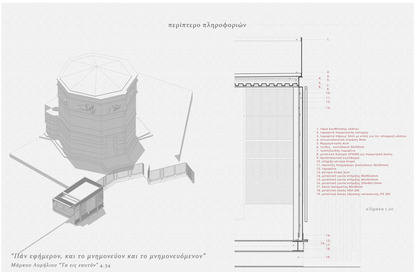

"Πάν εφήμερον, και το μνημονεύον και το μνημονευόμενον"
Μάρκου Αυρήλιου "Τα εις εαυτόν" 4.34

κλίμακα 1:20

Οι άτομα, ξένες απεικονίσεις
εκτός στη ζώνη του Προλόγου
Λυδοκόκκα Κεγρόπου είναι εκτώ:

Βορράς
Νότος
Ανατολικός
Ζέφυρος

Καικίας/Μέσος
Ούλιος
Ευρος

κλίμακα 1:50

το πρώτο γράμμα της ονομασίας μετατρέφεται ως σύμβολο προσανατολισμού στο κυκλόδωμα περιφραξης του αρχαιολογικού χώρου
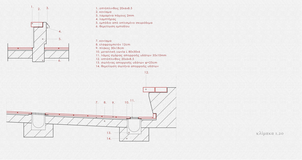
πλατεία αγοράς